

som han omtalte, der er fremkommet ved privat Initiativ. Det er i Betænkningen paa mindst 6 forskjellige Steder udtalt, at det er uheldigt, at der fremkommer Forslag paa Finantsloven ved privat Initiativ. Jeg er nu af en anden Mening; thi naar Stillingen er, som den er, hvad jeg forresten ikke nærmere skal komme ind paa, finder jeg, at det er godt, at det private Initiativ kan benyttes, saameget mere, som det jo er en grundlovsmaessig Ret, da ifølge Grundloven Enhver har Lov til at stille Ændringsforslag til Finantsloven. — Der er en anden mindre Bemærkning, jeg ogsaa vil gjøre. Med Hensyn til Landposterne er det gjort gjældende, at Udflytterne ikke skulde have samme Ret og samme Krav paa at faae Posten ombragt som de, der bo i Byerne. Det tror jeg nu ikke er rigtigt. Der er jeg af den Mening, at de maa have samme Krav, saameget mere som Landsbyerne naar for naar formindstes, ved at man flytter ud. I den Egn, hvor jeg er fra, findes der næsten ikke en eneste By, saa at vi, saa at sige, Allesammen ere Udflyttere. Men det var mindre væsentlige Bemærkninger. — Det, som jeg egentlig har taget Ordet for, er i Anledning af det, som er nævnt dels af den ærede Ordfører, dels i selve Betænkningen om Universitetet og Kommunitetet. Denne Strid om Anmærningen paa Universitetets Budget tyktes mig at være saa forunderlig lille fra en Side set, men fra en anden Side set kan jeg nok forstaa, at den er meget stor. Den er saa forunderlig lille, naar man ser hen til, at enten Pengene tages af Universitetets Formue eller af Statskassen, skulle de bevilges af Rigsdagen alligevel. Der kan ikke udgives en eneste Dre til Universitetet, uden at Rigsdagen bevilger den. Fra denne Side set er det altsaa en Strid om, af hvilken Kasse Pengene skulle tages. Men naar vi se paa Sagen fra en anden Side, kan jeg nok se, at den bliver meget stor, naar Grunden til, at man har saa meget imod denne Anmærkning, er den, at man nærer Mistillid til det andet Thing eller til den almindelige Valgret, som det andet Thing er udgaaet af. Man er bange for, at den Tid skal komme, da der sker Universitetet Overlast, at Universitetets Interesser ikke skulde være sikrede, og at det derfor er nyttigt at bevare Universitetets Formue. I saa Henseende faldt der jo ved Finantslovens 1ste Behandling i dette Thing meget stærke Bemærkninger; der faldt jo endogsaa den Bemærkning, at dersom vi ikke sørgede for at bevare Universitetets Formues Integritet, vilde Universitetet naturligtvis gaa tilgrunde. Jeg gad nok vidst, hvorpaa man bygger en

saadan Paastand, hvad Grund der i det Hele taget er til at nære en saadan Mistillid til det andet Thing eller til den almindelige Valgret. Jeg kan ikke se, at Erfaringen taler i mindste Maade derfor. Naar vi se tilbage paa Universitetets Udgifter fra 1841 til den Dag idag, saa var Universitetets Udgift i 1841 180,000 Kr., og iaar paa det foreliggende Forslag er den 518,008 Kr.; altsaa er den omtrent stegen til det Tre-dobbelte i Løbet af disse Aar. Det er ikke mig bekendt, at der i det andet Thing nogenstunde er reist nogen væsentlig Indvending mod Bevillingen af selve Universitetets Budget, ialtfald er det ikke mig bekendt, at der har været nogen Strid om selve Budgettet. Saavidt jeg veed, har Folkethinget uden videre bevilget Aar for Aar, hvad der er forlangt til Universitetet i al Almindelighed. Se vi dernæst paa Sandsynligheden for, at noget Saadant skulde ske, som man frygter for, saa tror jeg, man er ligesaa uberettiget til at nære en saadan Frygt. Det er nemlig saa, at Frihed og Dplysning hører sammen; de ere Tvillingbrødre, som ikke kunne skilles ad, og i samme Grad, som Friheden kommer til at staa Rod i det danske Folk, i samme Grad ville Kravene til Dygtighed og Trangen til Dplysning stige, og forsaavidt som Universitetet er et bethydningsfuldt Led i Dplysningsarbejdet, forsaavidt vil den almindelige Valgret ogsaa støtte Universitetet. Desuden er Universitetet jo endnu i Besiddelse af en betydelig Formue, omtrent 1½ Mill. Kr., Kongetiende af 34 Sogne, Kirketiende af 13 Sogne og en Afgift af Jordegods, der andrager 13—14,000 Tønder Korn, som kapitaliseret udgjør et ikke saa ringe Beløb. Selv om ogsaa Universitetets Formue formindstes naar for naar ved de aarlige Underskud, vil der hengaa en lang Række af Aar, inden Universitetets Formue er opbrugt, og det forekommer mig at være en vel overdreven Mistillid, en vel overdreven Frygt at nære, at der om en længere Række af Aar muligvis skulde komme et Folkething, udgaaet af den almindelige Valgret, som vilde Universitetet tillivs. — Saa er der dernæst Bemærkningen om Kommunitetet, navnlig den angaaende Post 2. a., Bevillingen til dem, som i en fremrykket Alder begynde Studeringerne. I Betænkningen har Udvalget udtalt: „Vi ere ikke uden Betænkelse ved Bevillingen af disse stigende Fordringer, idet vi ere i Tvivl om, hvorvidt disse Understøttelser i det Omfang, hvori de uddelles, virkelig ere til Gavn“. Der er jeg nu af den modsatte Anskuelse. Jeg ser paa disse Bevillinger som paa noget